

Sygn. akt V KK 69/18

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 4 kwietnia 2018 r.,
w sprawie **R.N.**,
skazanego z art. 279 § 1 k.k. i in.,
kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w S.,
z dnia 9 czerwca 2017 r., sygn. akt IV Ka [...] /17,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w M.,
z dnia 9 listopada 2016 r., sygn. akt II K [...] /15,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego T.B. – Kancelaria Radcy Prawnego w S., kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy) tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji;**
- 3. kosztami procesu w postępowaniu kasacyjnym obciążyć skazanego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 9 listopada 2016 r., sygn. akt II K [...] /15, oskarżony R.N. został uznany za winnego popełnienia – wspólnie i w porozumieniu z T.T. i R.K. – dwóch przestępstw kwalifikowanych: z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności oraz z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art.

64 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności. W miejsce kar jednostkowych Sąd Rejonowy orzekł karę łączną w wymiarze 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, a nadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł o solidarnym obowiązku naprawienia pokrzywdzonym szkód wyrządzonych tymi przestępstwami.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego R.N., który podnosząc zarzuty obrazy prawa procesowego, tj. art. 4; 5; 7; 366; 410 i 424 k.p.k. oraz rażącej niewspółmierności kary, wniósł w konkluzji o zmianę tego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu czynów, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, albo też o zmianę tego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karach i wymierzeniu oskarżonemu kary łącznej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 9 czerwca 2017 r., sygn. akt IV Ka [...] /17, po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w S. wniósł obrońca skazanego R.N., który podnosząc zarzuty rażącego naruszenia prawa procesowego (art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k.) oraz materialnego (art. 18 § 3 k.k.), w swoich wnioskach postulował „uniewinnienie oskarżonego R.N. od wszystkich zarzucanych mu czynów”, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Prokurator Rejonowy w M. w pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego R.N. okazała się oczywiście bezzasadna, co pozwalało na jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Istota wniesionej kasacji sprowadza się do twierdzenia, że Sąd Okręgowy nie wywiązał się ze swojej funkcji kontrolnej w sposób należyty, albowiem nie rozpoznał w sposób właściwy zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy oraz zaakceptował dowolną ocenę dowodów, jakiej dokonał Sąd pierwszej instancji (zarzut obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k.). Po wtóre zaś obrońca

wywodzi, że w ustalonym stanie faktycznym czyn oskarżonego należałoby zakwalifikować nie jako „współsprawstwo”, ale jako „pomocnictwo” do popełnienia przestępstw z art. 279 § 1 k.k. (zarzut obrazy prawa materialnego – art. 18 § 3 k.k. – zapewne omyłkowo w kasacji wskazano na przepis art. 18 § 2 k.k., który dotyczy „podżegania”).

W pierwszej kolejności należy zatem przypomnieć, że R.N. konsekwentnie zaprzeczał swojemu sprawstwu w zakresie zarzucanych jemu przestępstw, ale – jak wskazał to Sąd Rejonowy - sprawstwo to „jest dowiedzione pierwszymi wyjaśnieniami R.K. z postępowania przygotowawczego”, natomiast „w zakresie kradzieży z włamaniem na szkodę rodziny M. potwierdzają również wyjaśnienia T.T. z początkowej fazy postępowania przygotowawczego”.

W apelacji obrońcy R.N. podniesione zostały zarzuty dotyczące właśnie oceny wiarygodności wyjaśnień złożonych w postępowaniu przygotowawczym przez T.T. i R.K. W ocenie obrony wyjaśnienia te nie spełniają podstawowych standardów wypracowanych w orzecznictwie dla oceny dowodu z pomówienia, a Sąd orzekający dopuścił się obrazy przepisów prawa procesowego, wskazanych w apelacji, poprzez „dowolną ocenę dowodów i oparcie orzeczenia o winie oskarżonego R.N. wyłącznie na wyjaśnieniach współoskarżonych: T.T. i R.K, złożonych w postępowaniu przygotowawczym bez ich wnikliwej i wszechstronnej analizy”, odwołanych zresztą i zmodyfikowanych na dalszym etapie postępowania.

Odnosząc się do tych zarzutów Sąd Okręgowy w sposób jednoznaczny wskazał, że „próżno doszukać się w postępowaniu Sądu Rejonowego przekroczenia zasad swobodnej oceny dowodów z wyjaśnień oskarżonych T. i K. oraz błędu w oparciu na nich orzeczenia o sprawstwie i winie R.N.” oraz, że „skarżący nie wskazał precyzyjnie na czym miałyby polegać wybiórcze potraktowanie zgromadzonego materiału dowodowego, dokonane pod „jeden konkretny scenariusz zdarzeń”. Wskazać należy, co było już wcześniej analizowane, że pierwotne wyjaśnienia współoskarżonych, wielokrotnie weryfikowane zarówno pod kątem korespondowania z pozostałym zgromadzonym materiałem dowodowym, kwestionowane przez kryterium osób jakie dokonywały z oskarżonymi czynności, jak i wreszcie stanu psychicznego, fizycznego oraz swobody wypowiedzi oskarżonych wobec ich uzależnienia od narkotyków, dały

obraz, który przemawia za pełną wiarygodnością tych wyjaśnień. Oskarżony R.N. w ustalonym w ten sposób stanie faktycznym oraz zrekonstruowanym przebiegu wydarzeń również ma swoją rolę, która w sposób logiczny, konsekwentny i spójny współgra z pozostałymi dowodami. Podkreślić należy, że pozostali oskarżeni nie mieli żadnego powodu, aby bezpodstawnie wskazywać, iż R.N. działał z nimi wspólnie i w porozumieniu, jako że ujawniając jego rolę w popełnianych przestępstwach ujawniali także swój w nich udział”.

Trzeba również przy tym mieć na uwadze ocenę zarzutów podniesionych w apelacji obrońców współoskarżonych, skoro przypisanych im przestępstw dopuścili się wspólnie i w porozumieniu również z R.N. I tak, odnosząc się do apelacji obrońcy oskarżonego T.T. Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że „Sąd Rejonowy, powtórnie rozpoznając niniejszą sprawę, szczególną uwagę poświęcił wyjaśnieniom oskarżonego, okolicznościom ich złożenia oraz ich modyfikacjom w miarę upływu czasu. To, że Sąd Rejonowy uznał pierwsze złożone przez T.T. wyjaśnienia za wiarygodne, odmawiając tego waloru składanym później, zostało oparte nie tylko o ich konfrontację z pozostałym, obiektywnym materiałem dowodowym, takim jak dokumentacja sporządzona w obu miejscach kradzieży, ale również z zeznaniami funkcjonariuszy policji, które po szczególnie wnikliwej analizie, zostały uznane przez Sąd I instancji za wiarygodne”. W odniesieniu natomiast do zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy R.K. wskazał, że „również w zakresie tego oskarżonego, dokonana przez Sąd analiza zgromadzonego materiału dowodowego jawi się jako kompletna oraz oparta o zasady doświadczenia życiowego, wskazania wiedzy i zasady prawidłowego rozumowania. O ile bowiem rzeczywiście jest tak, że wyjaśnienia poszczególnych oskarżonych są niekonsekwentne, co przejawia się w pierwotnym przyznaniu się, a następnie biegunowej zmianie referowanej wersji wydarzeń, nie stoi to na przeszkodzie krytycznej ocenie tych wyjaśnień oraz odmiennych od postulowanych przez obrońców wniosków, wysnutych na ich podstawie”.

Nie jest zatem tak, że zarówno Sąd pierwszej instancji, jak i Sąd odwoławczy nie dokonały rzetelnej i wnikliwej analizy przeprowadzonych w sprawie dowodów, a w szczególności wyjaśnień współoskarżonych. Dokonana przez Sąd Rejonowy – i zaakceptowana przez Sąd Okręgowy - ocena tych dowodów jest zgodna

z wymogami o których mowa w art. 7 k.p.k. Natomiast to, że skarżący z taką oceną dowodów się nie zgadza i prezentuje w tym zakresie pogląd odmienny, nie oznacza jeszcze, że naruszone zostały reguły swobodnej oceny dowodów, a więc, że ocena ta jest dowolna. Wypada przy tym zauważyć, że w kasacji, jak i wcześniej w apelacji, nie wskazano, którym zasadom logicznego rozumowania, wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego uchybiono przy ocenie wiarygodności przeprowadzonych w sprawie dowodów. Skoro zatem dowody z wyjaśnień współoskarżonych w przedmiotowej sprawie zostały ocenione w sposób rzetelny, logiczny i wnikliwy, to nie sposób obecnie podzielić podniesionego w kasacji zarzutu, że Sąd Okręgowy „bezkrytycznie zaakceptował” dowolną ocenę tych dowodów dokonaną przez Sąd Rejonowy.

Jeżeli natomiast Sąd odwoławczy odniósł się również w sposób jak najbardziej rzeczowy do podniesionych w apelacji obrońcy zarzutów, to o obrazie art. 433 § 2 k.p.k. mowy być nie może.

Co się natomiast tyczy zarzutu obrazy prawa materialnego, tj. art. 18 § 3 k.k., to na wstępie należy przypomnieć, że z obraza prawa materialnego ma miejsce wtedy, gdy stan faktyczny został w orzeczeniu prawidłowo ustalony, a nie zastosowano do niego właściwego przepisu prawa materialnego, a także w sytuacji niezastosowania określonego przepisu, gdy jego zastosowanie było obowiązkowe. Natomiast nie zachodzi taka obraza, kiedy wadliwość zaskarżonego orzeczenia jest wynikiem błędnych ustaleń przyjętych za jego podstawę lub naruszenia przepisów prawa procesowego. Innymi słowy, można podnosić zarzut obrazy prawa materialnego wówczas, gdy nie kwestionuje się ustaleń faktycznych (poza wyjątkiem, gdy w ustalonym stanie faktycznym należało zastosować przepis inny, aniżeli zastosowany). W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy ustalił – a Sąd Okręgowy to ustalenie faktyczne zaakceptował – że wszyscy sprawcy „działali wspólnie i w porozumieniu” i w ramach podziału ról wykonywali określone czynności sprawcze. Dokonanie natomiast czynu w ramach współsprawstwa umożliwia przypisanie danego przestępstwa także takiej osobie, która nie wykonywała wszystkich znamion czynu zabronionego, a tylko niektóre, albo w powiązaniu z innymi osobami, w ramach podziału ról, dokonywała innych istotnych dla realizacji znamion takiego czynu czynności.

W takiej więc sytuacji o żadnej obrazie prawa materialnego, tj. art. 18 § 3 k.k., mowy być nie może. Kwestionowanie zaś wprost ustaleń faktycznych w kasacji jest niedopuszczalne (zob. art. 523 § 1 k.p.k.). Skarżący nie podniósł przy tym takich zarzutów obrazu prawa procesowego, których konsekwencją byłyby błędne ustalenia faktyczne, a Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację tylko w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym – tylko w wypadkach określonych w art. 435, 439 i 455 k.p.k., których zaistnienia w tej sprawie nie stwierdzono.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy oddalił kasację obrońcy skazanego R.N. jako oczywiście bezzasadną, przy czym jednocześnie orzekł o wynagrodzeniu dla adwokata za sporządzenie i wniesienie kasacji (§ 17 ust. 3 pkt 1 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu), a samego skazanego obciążył stosownymi kosztami procesu w postępowaniu kasacyjnym zgodnie z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

a.ł.